

MỘT SỐ LỢI THẾ TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH THỂ THAO TỈNH QUẢNG BÌNH

TRẦN THỦY

Trường Đại học Quảng Bình

1. Đặt vấn đề

Tỉnh Quảng Bình nằm ở vùng Bắc Trung Bộ, phía Đông là vịnh Bắc Bộ, phía Tây là biên giới Việt - Lào, là địa phương có bề ngang hẹp nhất cả nước (Đồng Hới - 40km) [3]. Điều này đã dẫn đến sự phân hóa đa dạng của thiên nhiên trong một không gian gần từ vùng biển, dải cát ven biển, đồng bằng, trung du đến vùng núi. Quảng Bình có dân số khoảng 913.862 người (2022) [2], trong đó chủ yếu là người Kinh. Ngoài ra, Quảng Bình còn có hai dân tộc ít người thuộc hai nhóm chính là Chứt (với các tộc người: Sách, Mày, Rục, Arem, Mã Liềng) và Bru - Vân Kiều (với các tộc người: Vân Kiều, Ma Coong, Trì, Khùa) [1]. Điều này đã tạo ra sự đa dạng về văn hóa cho địa phương.

Với những lợi thế về tự nhiên và văn hóa trên, Quảng Bình đã trở thành một điểm đến du lịch nổi tiếng. Tuy nhiên, các sản phẩm du lịch chưa đa dạng nên khả năng đáp ứng nhu cầu của khách du lịch vẫn còn hạn chế. Để đa dạng hóa sản phẩm du lịch, từ đó góp phần gia tăng doanh thu và hiệu quả du lịch cho địa phương này, việc phát triển các sản phẩm du lịch thể thao là một hướng đi quan trọng. Để có cơ sở cho việc phát triển các sản phẩm du lịch thể thao phù hợp với điều kiện thực tiễn của tỉnh Quảng Bình, bài viết dưới đây tập trung giới thiệu các lợi thế chính cho việc phát triển du lịch thể thao tại địa phương.

2. Nội dung

2.1. Lợi thế về vị trí trong phát triển du lịch thể thao

Quảng Bình là địa phương có nhiều thuận lợi về vị trí địa lý để phát triển du lịch thể thao, cụ thể: là địa danh có vị trí nằm gần trung điểm của cả nước với Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh là

hai trung tâm cung ứng khách lớn nhất cả nước. Đây là nơi gặp nhau của nhiều tuyến giao thông quốc gia quan trọng theo phương Bắc - Nam nên thuận lợi cho việc chọn làm địa điểm tổ chức các giải thể thao quốc gia với hành trình xuyên Việt; Quảng Bình có bề ngang từ bờ biển đến biên giới hẹp nhất cả nước. Trong nội bộ địa bàn tỉnh, với hệ thống giao thông phát triển dày đặc, bao gồm các tuyến quốc lộ Bắc - Nam như Quốc lộ 1, 15, đường Hồ Chí Minh, đường sắt Bắc - Nam và các tuyến giao thông kết nối Đông - Tây như Quốc lộ 9B, 9C, 9E, 12A, 12C,... khách du lịch có thể dễ dàng tiếp cận đến các địa điểm có lợi thế về du lịch thể thao trên toàn địa bàn. Không những thế, Quảng Bình còn có cảng Hòn La, Quốc lộ 12A, con đường ngắn nhất nối Việt Nam với Lào, Thái Lan, giúp dễ dàng hình thành các tuyến quốc lộ quốc tế theo phương Đông - Tây kết nối Quảng Bình với Hạ Lào và Đông Bắc Thái Lan thông qua hành lang kinh tế Đông - Tây.

Với những thuận lợi trên, Quảng Bình có nhiều lợi thế để có thể được lựa chọn làm địa điểm tổ chức các giải thi đấu thể thao quốc tế và khu vực. Vị trí thuận lợi trên cũng giúp khách du lịch trong nước và quốc tế có thể dễ dàng đến với Quảng Bình để tham gia các hoạt động du lịch thể thao và trải nghiệm sự đa dạng về sản phẩm du lịch.

2.2. Lợi thế về địa mạo trong phát triển du lịch thể thao

Quảng Bình có địa hình đa dạng gồm: núi, đồi, đồng bằng, bờ biển và đảo. Địa hình núi khá phức tạp, có độ dốc lớn. Các đỉnh cao và khối núi đá vôi là lợi thế để phát triển hoạt động du lịch thể thao mạo hiểm gắn với đi bộ leo núi.

Các thung lũng karst với cảnh quan đẹp là lợi thế để tổ chức hoạt động bay khinh khí cầu. Các cung đường đèo uốn lượn, hẻm vực với cảnh quan hùng vĩ tạo ra nhiều lợi thế cho tổ chức các giải chạy bộ, đua xe đạp địa hình. Các lòng sông tại vùng núi có nhiều thác, ghềnh như: thác Nước Rụng, thác Vàng, thác Mơ, thác Tam Lu, khe Nước Lạnh, Tóc Tiên, Dương Cầm,... [5]. Đây là lợi thế để phát triển các môn thể thao mạo hiểm như chèo thuyền vượt ghềnh, đu dây vượt thác,...

Trong khu vực địa hình núi Quảng Bình đáng chú ý là khu vực địa hình karst chứa đựng hơn 400 hang động karst đã được phát hiện và khảo sát, trong đó có nhiều hang động được các tổ chức quốc tế đánh giá có giá trị nổi bật toàn cầu như: Sơn Đoòng, Phong Nha, Thiên Đường, hệ thống hang Hồ,... Đây là lợi thế để tổ chức các môn thể thao như thám hiểm, khám phá hang động.

Vùng ven biển chủ yếu là dải cát nội đồng hình lưỡi liềm hay hình rẽ quạt, phân bố dọc bờ biển. Trong đó, một số đồi cát có quy mô lớn và đẹp như Quang Phú (Đồng Hới), Quảng Ninh - Lệ Thủy [5]. Đây là những lợi thế to lớn để tổ chức du lịch gắn với các môn thể thao như trượt cát, xe địa hình,...

Địa hình bờ biển với nhiều bãi biển đẹp: Đá Nhảy, Quang Phú - Nhật Lệ, Bảo Ninh, Hải Ninh, Ngư Thủy, Quảng Thọ, Vũng Chùa,... [5]. Quảng Bình còn các đảo nhỏ ven bờ là lợi thế để tổ chức các môn thể thao như trên bờ (bóng chuyền bãi biển, golf,...) và dưới nước (boi lội, dù kéo, lặn biển, lướt ván buồm, lướt ván điều, đua thuyền buồm, mô tô nước,...). Quảng Bình còn có khoảng 150 hồ chứa [4]. Trong đó, các hồ có cảnh quan đẹp nổi tiếng như: Bàu Tró, Bàu Sen, An Mã, Rào Đá,... Đây là điều kiện thuận lợi để phát triển các môn thể thao thư giãn, giải trí gắn với môi trường.

2.3. Lợi thế về văn hóa trong phát triển du lịch thể thao

Quảng Bình là một địa phương có lịch sử hình thành và phát triển khá lâu đời, từng là địa

bàn giao thoa của nhiều luồng văn hóa. Điều kiện tự nhiên có sự phân hóa sâu sắc (vùng ven biển, vùng đồng bằng, vùng núi,...) đã dẫn đến sự khu biệt về không gian cư trú và để lại cho Quảng Bình nhiều di sản văn hóa phi vật thể quan trọng, trong đó đáng kể là các lễ hội truyền thống có khả năng khai thác vào mục đích du lịch. Trong đó, phần hội thường được tổ chức với các hoạt động thể thao, trò chơi dân gian và cả hiện đại kết hợp. Đây là lợi thế để phát triển các hoạt động du lịch gắn với các môn thể thao truyền thống. Một số lễ hội truyền thống nổi tiếng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình và các môn thể thao đi kèm trong lễ hội tiêu biểu có thể kể đến:

Lễ hội Cầu ngư với các môn thể thao truyền thống lẫn hiện đại như đua thuyền, lắc thúng, đan lưới, bóng đá bãi biển,...

Lễ hội Đua thuyền truyền thống (tại các khu vực sông nước, ven biển: sông Nhật Lệ, sông Kiến Giang, sông Gianh, sông Son, sông Lý Hòa, làng biển Cảnh Dương, ...), trong đó đáng chú ý là Lễ hội Boi, Đua thuyền trên sông Kiến Giang tại huyện Lệ Thủy. Lễ hội Đua thuyền trên sông Nhật Lệ tại huyện Quảng Ninh và thành phố Đồng Hới; Lễ hội Đua thuyền truyền thống huyện Bố Trạch trên sông Son và Hội thi Cá trắm sông Son; Lễ hội Đua thuyền truyền thống tại bãi biển Cảnh Dương (Quảng Trạch). Bên cạnh phần nghi lễ, tâm điểm của các lễ hội này là hoạt động đua thuyền. Bên cạnh đó, tại khu vực sông Son thị trấn Phong Nha, Bố Trạch còn có hội thi bắt cá chép nhằm nâng cao khả năng thu hút khách du lịch.

Hội Rằm tháng Ba Minh Hóa: Bên cạnh lễ dâng hương ở Thác Bụt và hội chợ rằm, lễ hội còn tổ chức các hoạt động thể thao đa dạng như bóng đá nam, bóng chuyền, giải thi đấu các môn thể thao truyền thống và các trò chơi dân gian như bắn nỏ, kéo co, cà kheo, cờ thẻ, đẩy gậy, ném xoang, đánh đu, đấu vật,...

Lễ hội Mừng cơm mới của người Bru - Vân Kiều tại xã Ngân Thủy, huyện Lệ Thủy. Phần hội có các môn thể thao truyền thống như: xà

hùa, đẩy gậy, kéo co,...

Lễ hội Vật truyền thống thị xã Ba Đồn: được tổ chức vào ngày mùng 10 tháng giêng hàng năm. Đây là lễ hội độc đáo, thể hiện tinh thần thượng võ, sự đoàn kết, tạo niềm hân hoan dịp Tết đến, Xuân về. Thông qua hội vật là dịp để các đô vật thể hiện tài năng, cống hiến những thế vật hay, những pha vật đẹp; đồng thời đây cũng là hoạt động gìn giữ và phát triển môn thể thao truyền thống của dân tộc, tạo không khí đua tranh lành mạnh trong những ngày vui Xuân đón Tết.

Bên cạnh đó, Quảng Bình còn có nhiều di tích lịch sử - văn hóa có giá trị. Tính đến tháng 6/2022, trên địa bàn tỉnh Quảng Bình đã có 136 di tích lịch sử văn hóa được xếp hạng. Một số di tích có tổ chức các lễ hội theo định kỳ như: lễ hội chùa Hoằng Phúc, lễ hội Hoành Sơn Thánh Mẫu, lễ hội Bà Chúa Ngọc, lễ hội núi Thần

Đình, với sự góp mặt của các môn thể thao như: cờ tướng, đẩy gậy, kéo co, bóng chuyền,...

Một số di tích lịch sử cấp quốc gia đặc biệt thuộc đường Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh huyền thoại như: cổng Trời, khe Gát, hang Tám Cô, phà Xuân Sơn, Long Đại, Quán Hàu,... là những di tích lịch sử nằm trên cung đường đẹp và phù hợp để tổ chức môn thể thao chạy marathon.

2.4. Đánh giá chung về các lợi thế trong phát triển du lịch thể thao Quảng Bình

Quảng Bình là địa phương có nhiều lợi thế để phát triển du lịch thể thao. Căn cứ vào phạm vi ảnh hưởng (quốc tế, quốc gia, địa phương) của các khía cạnh thành phần có thể phân chia thành các mức độ ý nghĩa đối với phát triển du lịch thể thao cụ thể tại bảng biểu.

Bảng đánh giá chung về các lợi thế trong phát triển du lịch thể thao

TT	Lợi thế	Ý nghĩa đối với phát triển du lịch thể thao	Mức độ ý nghĩa ¹		
			1	2	3
1	Vị trí nằm gần trung điểm của cả nước	Dễ tiếp cận với hai trung tâm cung ứng khách du lịch lớn nhất cả nước: Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh		x	
2	Nơi gặp nhau của nhiều tuyến giao thông quốc gia quan trọng theo phương Bắc - Nam	Thuận lợi để làm địa điểm tổ chức các giải thể thao quốc gia với hành trình xuyên Việt		x	
3	Vị trí nằm trên hành lang kinh tế Đông - Tây kết nối với Lào, Thái Lan	Thuận lợi để làm địa điểm tổ chức các giải thể thao quốc tế và khu vực Đông Nam Á			x
4	Bề ngang hẹp nhất cả nước, giao thông dày đặc theo hướng Bắc - Nam và Đông - Tây	Khách du lịch dễ dàng tiếp cận đến các địa điểm có lợi thế về du lịch thể thao trên địa bàn			x

¹Mức độ ý nghĩa đối với phát triển du lịch gắn với các môn thể thao: 1 - Thấp (phạm vi ảnh hưởng trong tỉnh), 2 - Trung bình (phạm vi ảnh hưởng trong nước), 3 - Cao (phạm vi ảnh hưởng quốc tế).

5	Các đỉnh cao và khối núi đá vôi	Du lịch thể thao mạo hiểm gắn với đi bộ leo núi			x
6	Các thung lũng karst với cảnh quan đẹp	Hoạt động bay khinh khí cầu			x
7	Các đường đèo, hẻm vực với cảnh quan hùng vĩ	Các giải chạy bộ, đua xe đạp địa hình	x		
8	Khu vực địa hình karst	Các môn thể thao như thám hiểm, khám phá hang động			x
9	Đồi cát có quy mô lớn và đẹp	Các môn thể thao như trượt cát, xe địa hình,...	x		
10	Các bãi biển đẹp	Các môn thể thao trên bờ (bóng chuyền bãi biển, golf,...)		x	
11	Thượng lưu các sông có nhiều thác, ghềnh	Các môn thể thao mạo hiểm như chèo thuyền vượt ghềnh, đu dây vượt thác,...	x		
12	Khu vực trung và hạ lưu Kiến Giang, Gianh, Son, Nhật Lệ,... mở rộng, độ dốc nhỏ	Đua thuyền truyền thống		x	
13	Có cảnh quan đẹp nổi tiếng	Các môn thể thao thư giãn, giải trí gắn với môi trường	x		
14	Mặt nước dải bờ biển đẹp, nước trong, độ sóng phù hợp	Các môn thể thao dưới nước (bơi lội, dù kéo, lặn biển, lướt ván buồm, lướt ván điều, đua thuyền buồm, mô tô nước,...)		x	
15	Lễ hội truyền thống với phần hội có các hoạt động thể thao	Các môn thể thao truyền thống lẫn hiện đại như đua thuyền, lắc thúng, đan lưới, bóng đá bãi biển,...		x	
16	Một số di tích tổ chức lễ hội định kỳ: chùa Hoàng Phúc, Hoành Sơn Thánh Mẫu, Bà Chúa Ngọc, Thần Đình,...	Các môn thể thao như: cờ tướng, đẩy gậy, kéo co, bóng chuyền,...	x		

Nguồn: Xử lý từ kết quả điều tra, 2024

Phân tích các mức độ ý nghĩa đối với phát triển du lịch gắn với các môn thể thao cho thấy có 5 đặc điểm lợi thế có phạm vi ảnh hưởng trong tỉnh; 4 đặc điểm lợi thế có phạm vi ảnh hưởng trên cả nước và có 6 đặc điểm lợi thế có phạm vi ảnh hưởng quốc tế có lợi thế để phát triển du lịch

gắn với các môn thể thao ở Quảng Bình.

3. Kết luận

Quảng Bình là địa danh có nhiều lợi thế trong phát triển du lịch gắn với các môn thể thao cụ thể: có vị trí địa lý thuận lợi để được lựa chọn làm địa điểm tổ chức các giải thi đấu thể

thao quốc tế và khu vực, có địa hình đa dạng nhất là về hang động, đồi cát là lợi thế to lớn để tổ chức du lịch gắn với các môn thể thao như leo núi thám hiểm hang động, trượt cát, xe địa hình...; có mặt nước là lợi thế rất lớn để phát triển các môn thể thao mạo hiểm như chèo

thuyền vượt ghềnh, đu dây vượt thác; về văn hóa có lợi thế trong việc phát triển các hoạt động du lịch gắn với các môn thể thao truyền thống, thể thao dân tộc, các hoạt động thể thao chuyên nghiệp, các trò chơi dân gian, hiện đại kết hợp ■

Tài liệu tham khảo:

1. Cổng Thông tin tỉnh Quảng Bình (2015), *Quảng Bình - Mảnh đất và con người*. <https://www.quangbinh.gov.vn/3cms/dieu-kien-tu-nhien.htm>.
2. Cục Thống kê Quảng Bình, (2023), *Số liệu niên giám thống kê năm 2022*.
3. Nguyễn Đức Lý, Ngô Hải Dương & Nguyễn Đại (2013), *Khí hậu và thủy văn Quảng Bình*, Hà Nội, Nxb Khoa học - Kỹ thuật.
4. Thủ tướng Chính phủ (2023), *Quyết định phê duyệt quy hoạch tỉnh quảng Bình thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050*, Hà Nội, Việt Nam: Quyết định số 377/QĐ-TTg ngày 12 tháng 4 năm 2023.
5. Nguyễn Hữu Duy Viễn (2020), *Khai thác lợi thế về tự nhiên trong việc phát triển sản phẩm du lịch thể thao tại tỉnh Quảng Bình*, Kỷ yếu Hội thảo khoa học toàn quốc “Nâng cao chất lượng công tác giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong trường học”, trang 120-127.

MÔ HÌNH GIÁM SÁT THIÊN TAI... (Tiếp theo trang 54)

(c) (d) Qua khảo sát Survey 123 bằng mẫu được thiết kế tùy theo yêu cầu người dùng, trong trường hợp này chúng tôi lấy ví dụ khảo sát sạt lở, bồi lắng. Hình 6(a) cho biết hình ảnh thực tế các điểm sạt, lở; hình 6(b) cho biết hiện trạng khu vực sạt lở; hình 6(c) cho biết các yếu tố bị ảnh hưởng; hình 6(d) cung cấp thông tin diện tích, vị trí sạt lở.

3. Kết luận

Hệ thống gồm các thành phần bản đồ online cảnh báo về sạt lở, ngập lụt, nguy cơ cháy và các thông tin thuộc tính bao gồm phạm vi, điểm, cấp độ; Các dữ liệu này cung cấp dữ liệu đầu vào cho mô hình giám sát thiên tai. Mô

hình được vận hành và liên tục cập nhật thông qua WebGIS online và ứng dụng Arcgis Survey 123.

Kết quả bước đầu cho thấy, mô hình giám sát mang lại hiệu quả trong việc thu thập, xử lý thông tin thiên tai và hỗ trợ ra quyết định để ứng phó. Hệ thống sẽ được hiệu chỉnh trên cơ sở lịch sử và cập nhật các tai biến do lũ lụt, cháy rừng, sạt lở để đưa ra kết quả chính xác hơn.

Qua lịch sử diễn biến của thiên tai trong thời gian gần đây, cần thiết phải có một hệ thống dự báo chính xác, kịp thời và mọi người có khả năng tiếp cận để phòng ngừa ■

Tài liệu tham khảo:

1. Võ Văn Trí, nnk, 2022, *Mô hình giám sát thiên tai trên nền tảng hệ thống thông tin địa lý tại Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng*, Hội thảo GIS toàn quốc 2022, TP. Hồ Chí Minh từ ngày 11-12/11/2022, Nxb Khoa học - Kỹ thuật.
2. Võ Văn Trí, nnk, 2017, *Ứng dụng hệ thống thông tin địa lý và viễn thám xây dựng hệ thống phòng ngừa, cảnh báo thiên tai và giám sát tài nguyên chạy trên hệ điều hành Windows, Androi và iOS*, Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật tỉnh Quảng Bình, 2017.
3. Võ Văn Trí, Trần Xuân Mùi và nnk, 2020, *Đánh giá hiện trạng tài nguyên sau mưa lũ tháng 10/2020 và các ảnh hưởng đến giá trị tài nguyên của Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng*.